

In gesprek met Johan Geerdink

“Conceptueel werken en toch weten wat je doet”

Johan Geerdink begon als traditioneel hovenier en hield zich steeds meer bezig met de aanleg van natuurrijke tuinen en speelnatuur. Hij is ook Wilde Weelde-lid van het eerste uur. We ontmoeten Johan thuis in Neede, waar hij een weiland geleidelijk veranderde in een prachtige tuin, huis en bedrijfsgebouwen die in een oogopslag duidelijk maken waar Johan en ‘De Tuinen van Geerdink’ voor staan: een ecologische, natuurrijke en speelse omgeving waar wat te beleven valt.

Tekst: Johan Vijfvinkel
Foto's: Tuinen van Geerdink

wist toen niemand iets. Pas veel later bleek dit wonder toch niet zo goed uit te pakken, zoals wel vaker, denk maar aan Softenon. Ik wilde het graag anders doen.

Le Roy

Na de middelbare tuinbouwschool ging ik werken bij een klein bedrijf in Neede. Toen de eigenaar plotse-ling overleed kreeg ik de kans het hoveniersdeel van het bedrijf over te nemen. In het begin legde ik voor- al tuintjes en boerenerven aan en onderhield ze zoals men dat in de Achterhoek graag wil, netjes. Ik heb er altijd een voorkeur voor gehad om met de natuur mee te werken. In de jaren '70 had je natuurlijk Louis le Roy, 'de wilde tuinman', die had veel invloed. Later zakte dat weer een beetje weg maar begin jaren 90 kwam er meer maatschappelijke interesse voor ecologisch tuinie- ren. Toen Wilde Weelde ontstond, voelde ik me meteen thuis: nieuwe uitdagingen met veel creativiteit. Ik kwam er gelijkgestemden tegen. Zo ontmoette ik de te vroeg overleden Bas Slatman, die in Twente mooie dingen deed met water. We werk- ten regelmatig samen. We hadden samen een stand op een beurs in

Hoe ben je ooit begonnen?

Op de middelbare school deed ik vakantiewerk op een groentekwe- kerij en dat beviel me toen al erg goed. Ik had een broer op de tuin- bouwschool en dat leek mij ook wel wat. Ik kom eigenlijk uit een bestrij- dingsmiddelenfamilie. Mijn vader deed vooral 's winters hoveniers-

werk, verzorgde fruitbomen en hield zich 's zomers bezig met het bestrij- den van onkruid in graan. Op een gegeven moment ging in het dorp het verhaal rond dat er een wonder was gebeurd: het graan bleef leven en het onkruid ging dood! Hij was geen overtuigd spuitser, het was gewoon z'n werk. Van bijeffecten

Bentheim, net over de grens in Duitsland. We hoopten daar Duitse klanten te vinden. Gek genoeg kwamen er daarna steeds meer klanten uit Nederland. Gewoon maar beginnen en het toeval de kans geven past wel bij mij. In 1976 kreeg ik een klant uit Amsterdam, een leraar geschiedenis van het Spinoza Lyceum. Hij had een boerderijtje in de Achterhoek gekocht en wilde daar wel een bloemenwei, die heb ik toen aangelegd. Ik had geen idee wat hij precies voor ogen had, maar nieuwsgierig als ik ben kon ik wel wat informatie vinden. Hij maakte ook stapelmurtjes van hergebruikt materiaal, dat vond ik leuk. Zo ging ik stap voor stap verder.

Speelnatuur

De eerste speelnatuur die ik maakte was bij de school van mijn eigen kinderen. Daarna volgde er veel meer. De sfeer van het ontwerp is heel belangrijk, die moet natuur uitstralen. Goede speelnatuur daagt kinderen uit om zelf iets te doen. Tegelijkertijd moet je wel praktisch denken tijdens het ontwerpen.

De indeling van de ruimte is heel belangrijk, daar kan van alles misgaan. Als je bijvoorbeeld het fietsenhok achterop het schoolplein maakt, dan heb je altijd gedoe omdat er niet op het plein gefietst mag worden. Als je dat fietsenhok gewoon vooraan neerzet, geeft dat een hoop minder gedoe, maar ontwerpers vinden het vaak niet mooi op die

plek. Een zandbak moet je juist een eind van de deur af maken, zodat de kinderen al een hoop zand kwijt zijn voor ze de school binnengaan. Vaak ligt het meest intensief gebruikte deel van een speelplek vooraan en wordt de rest veel minder gebruikt. Als je dat omdraait, met het intensieve deel achteraan, zorgt dat ervoor dat de kinderen van alles ontdekken op weg naar dat achterste deel. Op een klein trapveldje slijt het gras snel. Op zand kun je best voetballen maar het wordt gauw modderig, dat willen scholen niet. Heel soms vind ik kunstgras dan een functionele oplossing, bijvoorbeeld voor een trapveldje vlakbij de schooldeur. Je moet wel de natuur-

lijke sfeer zien te houden, wat verder van de school af zou ik het daarom niet gebruiken. Eigenlijk moeten we niet te veel willen ontwerpen. Gooi een berg zand neer en er wordt gespeeld.

Onderhoud

Draagvlak is essentieel, een school moet het echt zelf willen, niet omdat het bestuur het wil of omdat er subsidie beschikbaar is. Bij je ontwerp moet je heel veel communiceren om erachter te komen wat men wil en om dat draagvlak te krijgen. Wat je opdrachtgever vraagt is niet altijd wat hij zegt, je moet heel goed luisteren naar wat ze echt willen. Speelnaatuur is eigen-

lijk voor alle leeftijden, de kinderen zijn het alibi om mee te doen voor ouders en grootouders. Voor volwassenen moet de plek ook leuk zijn, anders zijn ze zo weg en krijgt het kind niet de kans om te spelen. Met alleen het ontwerp en aanleg ben je er niet. Op dat moment moeten ook de kosten voor het onderhoud en vervanging al gebudgetteerd zijn. Hout vergaat nu eenmaal en moet na een jaar of tien vervangen worden. Een slecht ontworpen of onderhouden plek werkt in je nadeel. Als een plek verrommelt loop je de kans dat zoiets gebruikt wordt als argument om er maar niet aan te beginnen.

Op het eigen erf

moest een retentiegebied worden voor water, maar het is veel breder getrokken met vloeiweides en kunst. In zijn ontwerp waren de nieren het voorbeeld. In twee niervormige poelen wordt water gezuiverd, dat daarna tegen 'nierstenen' aanbotst. Jim heeft uitgebreid onderzocht hoe nieren precies werken, dat hebben we zo goed mogelijk nagebouwd. Samengevat: "Conceptueel werken en toch weten wat je doet".

Goede medewerkers

Inmiddels ben ik 67, en was al bezig om het werk af te bouwen en over te dragen toen bij mij asbestkanker geconstateerd werd. Op dit moment geniet ik van alles wat ik doe. Mijn jongere broer is al meer dan 25 jaar partner in onze vennootschap, hij en de medewerkers nemen het bedrijf over. Twee medewerkers hebben onlangs de opleiding voor ecologisch hovenier gedaan. Je medewerkers zijn je belangrijkste kapitaal. Leuk werk en een goede sfeer is de beste manier om ze vast te houden. Met goede mensen heb je tevreden opdrachtgevers en ben je zelf ook tevreden.

www.tuinenvangeerdink.nl

Samenwerking

Als ik een woord zou moeten kiezen dat het belangrijkste is voor mijn manier van werken dan is dat samenwerken. Alle partijen moeten erbij betrokken zijn: kinderen, ouders, leerkrachten en omwonenden. Vaak snappen mensen pas echt wat er gebeurt als je bezig bent met de aanleg. Dan ontstaan soms nog heel goede ideeën of komt er materiaal tevoorschijn dat hergebruikt kan worden. Als dat gebeurt moet je ook zelf durven bewegen, aanpassingen doen en de partijen op jou beurt stimuleren. Mijn manier van werken is om een ontwerp niet strak uit te voeren, er moet ruimte zijn voor extra inbreng. Het is belangrijk dat je soepel met afspraken en met veranderingen om kunt gaan. Opdrachtgevers moeten daar wel bij passen, anders werkt het niet. Een woord dat me steeds meer in de weg zit is 'aanbesteding'. Bij zo'n aanbestedingsprocedure is het vergelijken van offertebedragen meestal het belangrijkste criterium.

Het is heel moeilijk om begrippen als visie, kwaliteit en samenwerking in een offerte te stoppen. Ik nodig een opdrachtgever veel liever uit om in de auto te stappen en samen gerealiseerde projecten te bekijken. Dan proeft zo iemand de sfeer en komt binnen wat de bedoeling is. Als het alleen om het vergelijken van cijfertjes gaat is er altijd wel iemand die iets goedkoper kan.

KidneyPools

Als je me vraagt wat het leukste project is waarbij ik betrokken was, maak je het me moeilijk, ik heb heel veel leuke dingen gedaan. Maar het project 'KidneyPools' op landgoed Het Lankheet bij Haaksbergen springt er wel uit. Niet zozeer door het groene, maar vooral door de synergie en de grotere schaal dan waarop we gewend waren te werken. Het is een mooie plek geworden die veel bezoekers trekt. Een Schotse landschapskunstenaar, Jim Buchanan, maakte het ontwerp, in opdracht van Rijkswaterstaat. Het